

Obama, entre el Congrés i l'Iran

Barack Obama s'enfronta a un mes turbulent per la lluita per un suport crucial al Congrés.

© *The Economist*

El càrrec de president dels Estats Units d'Amèrica té molts avantatges, però tenir unes vacances relaxades no n'és un. Obama sembla preocupat i els seus ajudants han fet saber que durant les dues setmanes de vacances al centre d'estiu Martha's Vineyard, exceptuant els passejos dominicals amb bicicleta, els gelats a mitja tarda i el golf, el president estarà en un estat d'alerta constant per defensar l'acord nuclear amb l'Iran, preparat per respondre el telèfon. Amb el Congrés tancat per vacances a l'agost, molts membres s'enfronten a fortes pressions de grups rivals que s'oposen o donen suport a l'acord amb l'Iran. Una despesa de deu milions de dòllars en anuncis relacionats amb l'Iran, milers de telefonades que han inundat les oficines dels polítics (especialment la del Senador de Nova York, Charles Schumer), periodistes preparats per rastrejar els polítics que siguin prou valents per celebrar mítings públics...

Al setembre tant la Cambra dels Representants com el Senat han de votar per aprovar o refusar l'acord per frenar les ambicions nuclears de l'Iran, tal com estan negociant els EUA i altres cinc potències mundials. Els opositors a l'acord (en la seva majoria republicans) hauran de reclutar suficients demòcrates per aconseguir la majoria de dues terceres parts

a les dues cambres del Congrés i així superar el poder de veto d'Obama. D'altra banda, seria un cop molt dur per a la política exterior d'Obama si l'acord es porta endavant amb un Congrés escèptic o sense cap vot republicà.

Obama ha de convèncer el Congrés que l'acord és, en resum, la millor solució per reduir les ambicions nuclears de l'Iran. Per fer-ho, ha de haure-se-les amb les crítiques, començant per les del primer ministre israelià Binyamin Netanyahu, que afirma que es pot negociar un millor acord nuclear imposant sancions més dures. Obama respon a aquests arguments amb l'advertència que si els EUA no busquen aquest acord, perillarà la unitat internacional respecte a les sancions. El president està jugant totes les cartes: ha celebrat sessions informatives a la Casa Blanca per convèncer els demòcrates del Congrés i va parlar de l'Iran a una delegació del Congrés que va portar a l'Àfrica a bord de l'Air Force One, entre els quals es trobava Jeff Flake d'Arizona, un republicà i possible partidari de l'acord nuclear.

Però mentre els membres del Congrés inicien les reunions cara a cara, un nou repte està en marxa. Per a molts nord-americans l'acord nuclear no és solament sobre l'Iran, sinó que està relacionat amb la política domèstica i, en conseqüència, respon a la seva postura ideològica en quant a la influència dels EUA al món. El

4 d'agost Lexington es dirigia a Millburn (Nova Jersey) per assistir a un petit míting sobre l'Iran, celebrat per un membre republicà del Congrés, Leonard Lance. Tot i l'agradable tarda que lluia aquell dia, la sala estava plena de gom a gom amb una assistència de més de 100 constituents. Lance és un moderat passat de moda, que té Eisenhower com a model a seguir. El seu districte suburbà, a 40 minuts amb tren des de Manhattan, és pròper, respectuós i té 46.000 residents jueus, molts dels quals són liberals (amb l'excepció dels jueus ortodoxos, la majoria dels jueus americans voten els demòcrates). Lance considera l'acord nuclear molt perillós i insisteix que els EUA podrien aconseguir un pacte millor. De manera sorprenent, això va obrir un debat magnànim amb preguntes tan disperses com si el sistema de seguretat iranià està d'acord amb Netanyahu sobre la política iraniana o l'efectivitat dels isòtops radioactius, una pregunta realitzada per un ra-

diòleg jubilat. Tot i que la majoria dels assistents s'oposaven a l'acord d'Obama, no eren una multitud agressiva, i hi va haver un fort aplaudiment quan una veu escèptica va demanar que els EUA no entrassen en guerra amb l'Iran: "No sabem què estem fent al Pròxim Orient".

De manera reveladora, per contra, l'ambient es va tensar quan el debat es va encaminar a decidir si l'Iran és un adversari a tenir en compte o un règim debilitat que els EUA han de contenir indefinidament. Un home preguntà si un president republicà i el Congrés, després del 2016, podrien disputar l'acord i després unilateralment sancionar els països que fessen negocis amb l'Iran. A això Lance va respondre que no estava segur que pogués funcionar, i una gran majoria va expressar el seu descontentament davant la idea de descongelar milers de milions de dòlars que l'Iran potser usaria per patrocinar els terroristes. "Aquest acord no és sobre terrorisme", va objectar un defensor d'Oba-

ma, que hagué d'enfrontar-se a un cor que vociferava "sí que ho és, estúpid".

En una època en què el suport es compra, aquestes discussions en directe tenen un pes important per als polítics. És per això que la regla d'or de Lance és: "per cada persona que desitja anar a un míting públic una tarda calorosa d'estiu, hi ha 1.000 més que comparteixen el seu punt de vista".

Amb unes enquestes que mostren la incertesa dels nord-americans respecte a l'èxit de l'acord amb l'Iran, els republicans han vist la possibilitat de mostrar Obama com un conformista. El senador de Texas Ted Cruz ha dit que aixecar les sancions convertiria l'administració d'Obama en el principal finançament del terrorisme islàmic. Alguns senadors demòcrates, principalment de districtes amb votants jueus com Florida, Nova Jersey o Nova York, s'han posicionat en contra de l'acord. Schumer està sotmès a una gran pressió per haver-s'hi oposat,

Obama, durant una visita a l'American University de Washington, el 5 d'agost. El president va dir que el debat al Congrés sobre l'acord nuclear amb l'Iran és la qüestió de política exterior més important des de l'autorització de la guerra amb l'Iraq el 2002.

però se seguirà una rebel·lió al Congrés a favor o en contra del veto d'Obama: per a un demòcrata oposar-se al seu president o la seva presidenta en una qüestió com aquesta seria molt dràstic. Però Obama no tem convertir tot això en una mostra de lleialtat, i així ho va dir en un discurs el 5 d'agost, quan afirmava que els que ara s'oposen a l'acord amb l'Iran són els mateixos que al 2003 demanaven envair l'Iraq. És fàcil entendre que Obama estigui disposat a passar les vacances lluitant amb el Congrés: al cap i a la fi, són les polítiques domèstiques les que poden salvar el seu legat global. •

Traducció d'Andrea Pérez Gurbés